

MOŽNOSTI VYUŽITIA NÁLEZU PL.ÚS 27/09 V PODMIENKACH ÚSTAVNÉHO PORIADKU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MIROSLAV SLAŠŤAN

Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela

Abstract in original language

Problémy zostávajú spoločné, právna úprava podobná. Článok popisuje východiská nálezu Ústavného súdu Českej republiky v „kauze Melčák“ PL.ÚS 27/09, ktoré pri porovnaní relevantnej právnej úpravy a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky mohli byť pre neho inšpiratívnym podkladom.

Key words in original language

Ústava; ústavný zákon; právna sila; Ústavný súd; materiálne ohnisko (jadro) ústavy; princípy konštitucionalizmu; právny štát; porušenie ústavy.

Abstract

Problem remains common, legal regulation similar. This article describes basis of the Czech Constitutional Court decision within “causa Melcak” PL.ÚS 27/09, which under comparison of relevant legal regulation and Slovak Constitutional Court case-law could be quite inspiring.

Key words

Constitution; Constitutional Act; legal power; Constitutional Court; the material focus; the core of the Constitution; Constitutional principles; rule of law; breach of the Constitution.

1. ÚVOD

V roku 2007 profesor Svák konštatuje zraniteľnosť polylegálneho ústavného systému Slovenskej republiky, keď ústava je formálne tvorená desiatkami ústavných zákonov, ktoré majú rovnakú právnu silu ako Ústava SR a ústavné zákony, ktoré ju priamo menia a dopĺňajú.¹ Vymenúva niekoľko negatívnych tendencií vo vzťahoch medzi najvyššími zložkami štátnej moci a príkladov prekročenia medzí ústavnej únosnosti, najmä negáciu konečných rozhodnutí Ústavného súdu SR (ústavnými zákonmi)²

---

¹ Svák, J.: Dopad del'by moci v EÚ na del'by moci v SR (systémové hľadisko). In: Ústavný poriadok Európskej únie a jeho vplyv na ústavu a zákony členských štátov. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie, Bratislava, 24. október 2007. Bratislava: PF UK, 2007, str. 114 a nasl.

² Viď napríklad negáciu nálezu PL.ÚS 6/04 z 19.10. 2005 ústavným zákonom NR SR č. 254/2006 Z.z. z 20. apríla 2006 o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúvanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu. Za predskokana

a dopĺňanie Ústavy samostatne stojacimi ústavnými zákonmi, ktoré základné princípy konštitucionalizmu, na ktorých je budovaná, zjavne popierajú³.

O rok neskôr si profesor Bröstl servítku pred ústa nedáva, keď nielen volebné obdobie Národnej rady SR 2002 – 2006, počas ktorého bolo prijatých spolu 14 ústavných zákonov pomenúva Balzacovou ľudskou komédiou.⁴ Problémom nie je však ich početnosť, najmä nie tam, kde Ústava SR výslovne na prijatie ústavného zákona Národnú radu SR splnomocňuje. Problémom sú Bröstlom označené tzv. quasi-ústavné zákony, prijatie ktorých Ústava SR nepredpokladá, ktoré ani nie sú jej priamou novelizáciou vlastného textu, ale pôsobia popri Ústave SR vo väčšom či menšom nesúlade („slovenské ústavné tango“).

Napriek niektorým postrehom z diskusie na brnenskej konferencii, ktoré primárne obracali pozornosť na nedostatok právomoci Ústavného súdu ČR o ústavnosti ústavných zákonov rozhodovať, mám za to, že primárnym problémom sú quasi-ústavné zákony, ich viaceré destabilizujúce prvky pôsobiace voči právnemu poriadku ako celku a otázka právomoci parlamentu ich vôbec prijímať.

Keďže nie je mojou snahou poukazovať na už signalizované hrozby či nedostatky viacerých ústavných zákonov prijatých Národnou radou SR, ďalej stručne načrtnem úvahu o možnom prenesení základných téz nálezu Ústavného súdu ČR PL.ÚS 27/09 do rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR. Najmä pri očakávanom prelomení nálezu Ústavného súdu SR z 3.9. 2008 PL.ÚS 29/05-161⁵ o vyslovení protiústavnosti zákona č. 335/2005 Z.z. o preukazovaní pôvodu majetku avizovaným ústavným zákonom, sa pri pretrvávajúcom pravidelnom konaní parlamentných volieb, môže aj v Slovenskej republike úvaha o možnosti preskúmať ústavnosť ústavných zákonov javiť ako praktická.

---

nerespektovania konečných rozhodnutí Ústavného súdu SR možno považovať „kauzu Gaulieder“ (v ktorej NR SR fakticky odobrала F. Gauliederovi poslanecký mandát zobraťím na vedomie vykonštruovaný list, ktorým sa poslanec mal svojho mandátu „slobodne“ vzdať), kde Národná rada SR odmietla rešpektovať nález Ústavného súdu SR I.ÚS 8/97 z 23. júla 1997 a nezrušila svoje uznesenie č. 482 zo 4. decembra 1996.

³ Napríklad ústavný zákon č. 357/2004 Z.z. z 26. mája 2004 o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov alebo ústavný zákon č. 397/2004 Z.z. z 24. júna 2004 o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

⁴ Bröstl, A.: O ústavnosti ústavných zákonov. In: *Metamorfózy práva ve střední Evropě*. Praha: Ústav státu a práva, 2008, str. 11 a nasl.

⁵ Návrh na začatie konania bol podaný skupinou 31 poslancov NR SR dňa 16. septembra 2005.

V tomto príspevku sa vyhnem procesnoprávnym otázkam kauzy Melčák, najmä prijateľnosti samotnej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie s vedomím, že práve tie vyvolávajú dnes azda najväčšie otázky.

2. NORMATÍVNA SILA ÚSTAVNÝCH ZÁKONOV

Viacere vyššie uvedené príklady poukazujú i na skutočnosť, že naprieč politickým spektrom zastúpeným v Národnej rade SR existuje právno-intuitivistické chápanie, v zmysle ktorého majú ústavné zákony rovnakú právnu silu ako Ústava SR a že práve z tohto dôvodu nie je možné preskúmať ich súlad s Ústavou. Pravdepodobne uvedené vychádza z ustanovenia čl. 84 odsek 4 ústavy, podľa ktorého „na prijatie ústavy, zmenu ústavy, ústavného zákona, na vyslovenie súhlasu s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, na prijatie uznesenia o ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky, na podanie obžaloby na prezidenta a na vypovedanie vojny inému štátu je potrebný súhlas aspoň trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov“.

Mám za to, že z uvedeného ustanovenia Ústavy vyplýva skôr pravý opak. Jednak na rozdiel od Ústavy Českej republiky, kde je v čl. 9 ods.1 uvedený druh predpisu (ústavný zákon) a tým aj spôsob (ust. 39 odst. 4), akým sa Ústava ČR mení (tá je samotná označená za „ústavný zákon“, vid' „Česká národní rada sa usnesla na tomto ústavním zákoně“), z rýdzo gramatického výkladu ust. čl. 84 ods. 4 Ústavy SR je zrejme, že ústavodarca neupravuje druh predpisu, ktorým sa Ústava SR mení a dopĺňa (azda za ústavnú obyčaj vytvorenú opakovaným a tolerovaným postupom Národnej rady SR možno označiť je zmenu a dopĺňanie ústavnými zákonmi), resp. jasne rozlišuje medzi prijímaním a zmenou ústavy a prijímaním ústavných zákonov. Pritom zo samotného legislatívneho postupu, resp. podmienky schválenia predpisu (trojpätinovou väčšinou) nemožno urobiť definitívny záver o totožnej normatívnej sile. Snáď argumentum a contrario uveďme príklad, keď je v súlade s tým istým ustanovením čl. 84 ods. 4 Ústavy na vyslovenie súhlasu s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 potrebný rovnako súhlas aspoň trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov, pričom táto zmluva má podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť len pred zákonmi, keďže Ústavný súd SR môže ex ante skúmať jej súlad s ústavou alebo s ústavným zákonom (vid' čl. 125a Ústavy SR).

Pri porovnávaní relevantných ustanovení slovenskej a českej ústavy možno v prospech oddeleného režimu a normatívnej sily ústavných zákonov v podmienkach SR argumentovať ďalej.

Napríklad Ústava ČR do ústavného poriadku výslovne zahŕňa aj ústavné zákony, vrátane tých, ktoré boli prijaté Národným zhromaždením ČSR alebo Federálnym zhromaždením ČSSR (čl. 112 odst. 1) a ktoré následne spadajú do referenčného rámca v konaní o súlade právnych predpisov [(čl. 87 odst.1 písm. a)]. Na rozdiel od tohto sa Ústava SR jednoznačne vymedzuje aj od všetkých doposiaľ prijatých ústavných zákonov, keď podľa ust. čl. 152 ods. 1): „Ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne

záväzné právne predpisy zostávajú v Slovenskej republike v platnosti, ak neodporujú tejto ústave. Meniť a zrušovať ich môžu príslušné orgány Slovenskej republiky“.⁶ Na rozdiel od Ústavy ČR (ust. čl. 112 odst. 2) totiž slovenská ani nepovažovala za nutné zrušiť júlovú Ústavu ČSSR č. 100/1960 Zb. z roku 1960, prípadne ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o československej federácii (i keď viaceré juristické systémy a databázy tvrdia, že zrušila).

Konečne oddelenosť normatívnej sily Ústavy SR od ústavných zákonov konštatuje aj ustanovenie čl. 152 ods. 4 ústavy, ktoré obsahuje normatívny príkaz nielen všetkým orgánom štátnej moci vykladať a uplatňovať v súlade s ústavou nielen zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, ale expressis verbis aj „ústavné zákony“.⁷

Uvedený skôr textualistický prístup však napriek tomu nepovažujem, ako vyplýva i z nižšieho, za rozhodujúci, keďže používanie pojmov „ústavný zákon“ či „zákon“ v ústave nie je koherentné, resp. z viacerých ustanovení (či praxe ústavných orgánov) je zrejmé, že termín „zákon“ zahŕňa v sebe i „ústavný zákon“, t.j. že ústavné zákony sú len druhom zákonov⁸. Ako príklad možno uviesť ust. čl. 2 ods. 2 „štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, kde termín „zákon“ nutne implikuje i ústavné zákony, detto odsek nasledujúci „každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá“. Obdobne v ustanovení čl. 102 ods. 1 písm. f) Ústavy SR je zakotvené, že prezident podpisuje zákony, de facto prezident podpisuje aj zákony ústavné a pod.

3. IMPERATÍV NEZMENITELNOSTI MATERIÁLNEHO JADRA ÚSTAVY

Ústavný súd Českej republiky sa pomocou tzv. imperatívu nezmeniteľnosti materiálneho jadra Ústavy ČR snaží oddeliť materiálnu silu ústavných zákonov od Ústavy ČR (resp. i len ustanovení samotnej Ústavy ČR) s dopadom na ich možný súdny prieskum aj z dôvodu, že Ústavnému súdu ČR táto právomoc explicitne z čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy ČR nevyplýva.

---

⁶ Nie práve šťastne je potom formulované ustanovenie nasledujúce: „*Neplatnosť zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike vzniká deväťdesiatym dňom po uverejnení rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ich neplatnosti spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov*“. Uvedené zrejme musí zahŕňať i ústavné zákony prijaté napr. Národným zhromaždením Československej socialistickej republiky ?

⁷ Vid' čl. 152 ods. 4 Ústavy SR: „*Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou*“.

⁸ Vid' Sobek, T.: Lední medvěd není medvěd, ústavní zákon není zákon. Čtvrtek, září 03, 2009, <http://jinepravo.blogspot.com>.

Uvedená doktrína⁹ tiež slúži ako obranný štít proti právnemu pozitivizmu, gramatickému a formalistickému prístupu a hodnotovej neutralite ústavy a je opretá o výslovné ustanovenie čl. 9 odst. 1 Ústavy ČR: „Zmena podstatných náležitostí demokratického právneho štátu je nepripustná“.

Obdobné výslovné ustanovenie v Ústave SR však absentuje. Nezrušiteľnosť ústavných noriem je *expressis verbis* vzťahnutá len na základné práva a slobody a to ust. čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, o ktorého normatívnej sile sa vedia polemika. Spochybňovať *apriori* normatívnosť akýchkoľvek zakazujúcich či prikazujúcich ústavných noriem sa však nezdá logické a správne.

Na tomto mieste tak ďalej pripustíme, že imperatív nezmeniteľnosti materiálneho jadra ústavy je obsiahnutý v kategórii „demokratický právny štát“, ktorý pozná tak Ústava ČR (čl. 1 odst. 1), ako aj Ústava SR (čl. 1 ods. 1) a ktorý tiež identifikoval aj Ústavný súd SR vo svojom náleze PL. ÚS 16/95 zo dňa 24. mája 1995¹⁰: „V právnom štáte kompetencie, práva a povinnosti a zákonom upravené postupy orgánov štátu vytvárajú nevyhnutný predpoklad pre ústavnú rovnováhu. Jej súčasťou je i systém delby moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc, ktorá sú v parlamentnej demokracii autonómne a vzájomne prepojené len väzbami ústavnej kontroly a spolupráce. Z princípu ústavnej rovnováhy vyplýva, že ani zákonodarca nemôže voľne disponovať s jednotlivými zložkami moci v štáte. Aj zákonodarný orgán je viazaný ústavou a jej princípmi, ktorých zmenu ústava nepripúšťa, lebo majú konštitutívny význam pre demokratickú povahu Slovenskej republiky tak, ako je to deklarované v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

Uvedený nález Ústavného súdu SR sa nateraz vzťahuje na zákony [podobne ako nález (ÚS ČR) Pl. ÚS 19/93 do vyhlásenia nálezu PL.ÚS 27/09] a bol opakovane rešpektovaný v jeho ďalšej judikatúre¹¹.

---

⁹ Počínajúc nálezom Pl. ÚS 19/93 (ČR) z 21. 12. 1993 (N 1/1 SbNU 1; 14/1994 Sb.).

¹⁰ Zverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 43, pod č. 126/1995.

¹¹ Pozri napr. nález sp.zn. PL. ÚS 4/97 z 24. februára 1998, či nález sp. zn. PL. ÚS 11/05 z 22. augusta 2006 alebo nález sp.zn. PL. ÚS 6/01 zo 4. septembra 2002, kde Ústavný súd navyše dodal: „Základným východiskom úvah ústavného súdu pri posúdení predmetu konania bola skutočnosť, že národná rada je orgánom vyjadrujúcim suverenitu ľudu, ktorý jej v tejto súvislosti zveril aj právomoc, aby všeobecne záväzným právnym predpisom (zákonom) upravovala spoločenské vzťahy ako právne vzťahy. Každá úprava spoločenských vzťahov však musí byť v súlade s princípmi ústavnosti. V právnom štáte kompetencie, práva a povinnosti a zákonom upravené postupy orgánov štátu vytvárajú nevyhnutný predpoklad pre ústavnú rovnováhu, ktorej súčasťou je i systém delby moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc, ktoré sú v parlamentnej demokracii autonómne a vzájomne prepojené len väzbami ústavnej kontroly a spolupráce. Z princípu ústavnej rovnováhy vyplýva, že ani zákonodarca nemôže voľne disponovať jednotlivými zložkami moci v štáte. Aj zákonodarca je viazaný ústavou a jej princípmi, ktorých zmenu ústava nepripúšťa (PL. ÚS 16/95, PL. ÚS 4/97). Princíp právneho štátu proklamovaný v čl. 1 ods. 1 ústavy je základným

Naviac Ústavný súd ČR v náleze PL.ÚS 27/09 pripomína aj ústavný vývoj Českej republiky a komparuje ho s ústavným vývojom európskych demokracií pri ochrane konštitutívnych princípov demokratickej spoločnosti. Minimálne zástupcovia právnej vedy si želajú ústavný vývoj Slovenskej republiky podradiť do tejto skupiny. V zhode s pripomenutou nemeckou Ewigkeitsklausel (čl. 79 odst. 3 Základného zákona), nedotknuteľnosťou „materiálneho jadra“ ústavy a implicitnou nadanosťou nemeckého Spolkového ústavného súdu rozhodovať aj o neplatnosti ústavného zákona meniaceho Základný zákon možno konštatovať, že na podobných východiskách je koncipovaná i Ústava Slovenskej republiky. Je teda budovaná na „princípoch ktorých zmenu ústava nepripúšťa, lebo majú konštitutívny význam pre demokratickú povahu Slovenskej republiky tak, ako je to deklarované v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky“. Východiskovým princípom je právny štát, ktorý nepripúšťa derogáciu ostatných princípov ústavy.

Podľa ustanovenia čl. 124 Ústavy SR je Ústavný súd Slovenskej republiky nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Vylúčenie akýchkoľvek ústavných zákonov zo súdneho prieskumu ich súladu s Ústavou SR by eliminovalo úlohu Ústavného súdu a jeho funkciu ochrancu ústavnosti v najmä v situácii, ak by Národná rada SR akékoľvek svoje uznesenie, ktoré nezískalo trojpäťtinovú „ústavnú“ väčšinu zdanlivo vydávala za ústavný zákon alebo ak by prijala príslušnou väčšinou ústavný zákon, ktorý by obsahoval protichodné ustanovenia s Ústavou a nebol jej priamou zmenou či doplnením alebo ústavný zákon, ktorý by atakoval základné princípy ústavy a prekročil rámec spoločenskej zmluvy, ktorá ústavodarcu obmedzuje mocou konštitutívnu. Ak teda vychádzame zo základného predpokladu, že nie všetko je vo voľnej dispozícii ústavodarcu, musí existovať mechanizmus, ktorý bude jeho excesy eliminovať či aspoň tlmiť.¹²

4. SKRÁTENIE/PREDĹŽENIE VOLEBNÉHO OBDOBIA JEDNORÁZOVÝM ÚSTAVNÝM ZÁKONOM

Podobne ako v Českej republike opakovane došlo i na Slovensku k dvom prípadom (oba s „úspešným“ koncom) skrátenia volebného obdobia Národnej rady SR¹³, t.j. k prelomeniu Ústavy SR ad hoc ústavným zákonom

---

ústavnoprávnym princípom v Slovenskej republike. Jedným z definičných princípov právneho štátu je právna istota (PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 4/00), ktorá zahŕňa dôveru občana v právo a navyše aj ochranu nadobudnutých práv, osobitne majetkových (vlastníckych) práv (PL. ÚS 37/99)“.

¹² Šimíček, V.: Může Ústavní soud zrušit ústavní zákon? Středa, červen 18, 2009, <http://jinepravo.blogspot.com>.

¹³ Pozri ústavný zákon č. 70/1994 Z.z. zo 17. marca 1994 o skrátení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky a ústavný zákon č. 82/2006 Z.z. z 9. februára 2006 o skrátení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky. Je pravdou, že ústavný zákon č. 82/2006 Z.z. obsahuje i ustanovenie (čl. II prvá veta), ktoré je „všeobecné“ a neplatí len pre jedinečný prípad: „Ak predseda Národnej rady Slovenskej republiky nie je

pre jedinečný prípad a to derogovaním ust. čl. 73 ústavy „Národná rada SR má 150 poslancov, ktorí sú volení na štyri roky“ a tiež v jednom prípade k predĺženiu volebného obdobia orgánov samosprávy obcí zvolených vo voľbách v roku 1994¹⁴, t.j. k prelomeniu Ústavy SR ad hoc ústavným zákonom pre jedinečný prípad derogáciou ust. čl. 69 ods. 2 (štvorročné volebné obdobie orgánov územnej samosprávy) v spojení s ust. čl. 30 ods. 2 Ústavy SR („voľby sa musia konať v lehotách nepresahujúcich pravidelné volebné obdobie ustanovené zákonom¹⁵“).

Podobne ako Ústava ČR (čl. 35 odst. 1) aj Ústava SR (čl. 102 ods. 1 písm. a) pozná takmer totožné a všeobecne aplikovateľné postupy riešenia politických kríz a predčasného skončenia volebného obdobia parlamentu jeho rozpustením prezidentom SR. Neexistuje preto ústavne udržateľný dôvod bez zmeny generálne zakotvených, vopred určených a predvídateľných postupov, prijímať ad hoc riešenia, ktorá ústavou definované postupy obchádzajú.

Ústavný súd ČR v náleze PL.ÚS 27/09 považuje prelomenie Ústavy ČR ústavným zákonom ad hoc, ktorý nevykazuje znaky všeobecnosti normy, za rozpor s podstatnými náležitosťami demokratického právneho štátu (čl. 9 odst. 2). Ústavný zákon o skrátení volebného obdobia Poslaneckej snemovne vyhlásil Ústavný súd ČR „za ústavný zákon iba formou, nie však obsahom. Obsahom je individuálnym právnym aktom týkajúcim sa nie všeobecne vymedzeného okruhu adresátov a situácií, ale konkrétne určeného subjektu (Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR zvolenej v roku 2006) a konkrétnej situácie (skončenie jej volebného obdobia dňom volieb, ktoré sa majú konať do 15. októbra 2009)“. Parlament tak nemá právomoc (čl. 9 odst. 1) k prijímaniu individuálnych právnych aktov formou ústavných zákonov.

Už v citovanom náleze Ústavného súdu SR sp.zn. PL. ÚS 16/95 zo dňa 24. mája 1995 tento konštatoval: „právny akt, ktorý sa v rozpore so všeobecne uznávanou požiadavkou generality vzťahuje na určité vopred známe jednotlivé privatizačné veci, čo princípy právneho štátu nepripúšťajú...“. Ďalej „princíp generality právnej normy spočíva aj v tom, že ňou ustanovené obmedzenia musia mať všeobecný charakter“.¹⁶ Ak je všeobecnosť zákonnej právnej normy Ústavným súdom SR uznaná za

---

zvolený, vyhlasuje voľby do Národnej rady Slovenskej republiky podľa článku 1 poverený podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky“.

¹⁴ Pozri ústavný zákon č. 332/1998 Z.z. zo 4. novembra 1998 o predĺžení volebného obdobia orgánov samosprávy obcí zvolených vo voľbách v roku 1994.

¹⁵ Tu opäť nepostačuje gramatický výklad ústavy, keďže volebné obdobia orgánov Slovenskej republiky sú stanovené priamo Ústavou SR.

¹⁶ Pozri nález Ústavného súdu SR sp.zn. PL. ÚS 3 7/95 z 12. septembra 1996, zverejnený v Zbierke zákonov SR, čiastka 96, pod číslom 286/1996.

súčasť princípu právneho štátu, nevyhnutne musí byť vzťahnutá i na normu obsiahnutú v ústavnom zákone.

Naviac sú porušené podstatné náležitosti demokratického právneho aj retroaktívnymi účinkami prijatého ústavného zákona o skrátení volebného obdobia Poslaneckej snemovne. Aj „v ústavnom poriadku Slovenskej republiky všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov alebo ich ustanovení možno odvodiť z čl. 1 Ústavy SR, podľa ktorého je Slovenská republika právnym štátom. K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení“¹⁷.

Z uvedených stručných východísk relevantnej právnej úpravy Českej republiky a Slovenskej republiky, pri súčasnom rozpoznaní referenčných hľadísk akceptovaných oboma strážcami ústavnosti konštatujem, že obsah nálezu Ústavného súdu ČR PL.ÚS 27/09 bude inšpiratívnym materiálom aj pre Ústavný súd Slovenskej republiky, najskôr však pre samotné aktívne legítimované subjekty v konaní pre ním.

Literature:

- Bröstl, A.: O ústavnosti ústavných zákonov. In: *Metamorfózy práva ve střední Evropě*. Praha: Ústav státu a práva, 2008
- Šimíček, V.: Může Ústavní soud zrušit ústavní zákon? Středa, červen 18, 2009, <http://jinepravo.blogspot.com>
- Sobek, T.: Lední medvěd není medvěd, ústavní zákon není zákon. Čtvrtek, září 03, 2009, <http://jinepravo.blogspot.com>
- Svák, J.: Dopad dělby moci v EÚ na dělby moci v SR (systémové hľadisko). In: *Ústavný poriadok Európskej únie a jeho vplyv na ústavu a zákony členských štátov*. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie, Bratislava, 24. október 2007. Bratislava: PF UK, 2007

Contact – email

slastan@euroiuris.sk

---

¹⁷ Pozri nález Ústavného súdu SR sp.zn. PL. ÚS 36/95 z 3. apríla 1996, zverejnený v Zbierke zákonov SR, čiastka 47, pod číslom 131/1996.